

fölveszi agendái közé az általam szükségesnek tartott teendőket is, bárkiből alakuljon, kész lesz akár ezen költségvetést, akár indemnyit számára megszavazni. (Ugy van! Igaz! a középén.) És így nem áll a képviselő ur beszédének azon része.

A mit arra nézve mondott, hogy a közjogi alapot támogató párt végvonaglásban volt, mielőtt az új pártalakulás történt, nézze meg a képviselő ur a ház naplót, midőn szavazatok történtek az ily kérdések felett s akkor meg fog győződni önmaga is ebbeli állításának alaptalanságáról. (Igaz! a középén.)

A mi pedig saját álláspontomat az emlegetett elvtagadásokat illeti: ott van febr. 3-án tett az ellenzék padjairól tartott beszédem, melyben álláspontomat nyíltan, határozottan kifejtettem.

Részemről ezenkívül igen is tudom, hogy mindaddig, míg ő felsége bizalmából, ezen a helyen ülök, jogom és kötelességem lesz tanácsot adni, midőn idejét látom mindenben kivétel nélkül a mi az ország és a trón érdekében fekszik (Élénk tetszés a középén) de tudom és érzem azon kötelességemet is, hogy míg ezen a helyen ülök, míg miniszter vagyok, sem minisztársaim háta mögött, sem annyival kevésbé ő felsége előleges beleegyezése nélkül semmi irányba akcióba lépni nem szabad. (Hosszas élénk helyeslés a jobb és bal-középén.)

Ez az állás, melyet elfoglaltok, ez az, melyben azt hiszem, helyzetem kötelességének felelek meg, és appellálok arra, a mire mások is appelláltak, t. i. a magyar nemzet józan eszére és hazafiságára, hogy itélje meg, hogy ha a 8 évi tapasztalások után valamit elodáztunk, és reményem istentől, örökre elodáztunk, az: hazánk aláltyulása és isten mentse, ha azon uton haladtunk volna, talán megsemmisülése. (Hosszasan tartó élénk helyeslés és tetszés a középén.)

Szólt ezután Madarász a rendelkezési alap ellen. Felszólalt továbbá Sennyey Pál, ki Wenckheimmal szemben (ki a rendelkezési alap megszavazását bizalom-kérdésének mondá) megjegyzi, hogy a rendelkezési alapot megszavazta, ámbar nem viseltetik a kormány iránt politikai bizalommal. Ő nem bizalmi, hanem governmentális kérdésnek tartja azt s csak oly kormánytól tagadná meg, melynek mindenáron való megbuktatását minden uton-módon óhajtja. A jelen kormányt nem tekinti ilyennek s ez indokolja szavazatát.

Beszélt még Szederkényi, a rendelkezési alap ellen, a ház azonban igen nagy többséggel megszavazta a tételt.

— **Fogarás** város képviselőtestülete, mint az „Ellenőr“-t távirafilag értesítik, Kocsy Sándor indítványára egyhangulag elhatározta, hogy az új kormányhoz bizalmi feliratot intéz.

Magyar lapok szemléje.

A „Reform“ óhajtja, hogy a kormány törekvése az ellenség megrovására, ne épen a jelenlegi politikai helyzet nyomása alatt keletkezett elhatározásnak, hanem ama meggyőződésnek kifolyása legyen, hogy a parlamenti tárgyalások addigi útja és módja a helyes törvényhozással és kormányzással egyiránt összeférhetlen. Óhajtja, hogy e meggyőződésből kiindulva, a kormány elvül tüzze ki a kilencz tíz hónapos országgyűlések rendszerének megszüntetését és részint a törvényhozási anyag helyes előkészítése és beosztása, részint pártjának erőfeszítése és okos vezetése, de esetleg a parlamenti tanácskozások és különösen a terjedelmesebb törvényjavaslatok tárgyalása módjának megváltoztatása által lehetségessé tegye a parlament törvényhozó feladatainak a téli hónapokban való bevégzését.

Az „Ellenőr“ szerint a parlamenti diadalt lelkesedéssel köszönti az egész ország. Nem mozdul egy árva falevél sem, jelezni a vihar hatását, a mit szélső ellenzék Aelousainak győnye tüdije hármias tubuson is fújtat. Ez a hangulat ma. De, hogy állandó legyen és szilárd s áthassa jövőtő melegével a magyar társadalom minden rétegét, arra még nem tétetett meg minden.

A „Hon“ úgy találja, hogy br. Sennyey ugyanazon program alapján volt hajlandó és lett volna kénytelen kormányra lépni, melyen a Wenckheim-Tisza minisztérium megalakult; ha tehát ennek alakulása után, mégis ellenzék képez ellene, ez csak a rokon vegyelemek (egészen indokolt) csoportosulásából és épen nem ama programból magyarázható ki. Mert arról meg van győződve, hogy Sennyey mint gyakorlati államférfi, a kormányban elő sem hozta volna specialis néteit sem a közigazgatási hivatalnokok kinevezése, sem a honvédség tárgyában, sem más ügyekben, míg a pénzügyi feladatok megoldva nincsenek. A kormány jelen programját ő ép úgy segített volna mindvégig letárgyalni és foganatosítani, mint a hogy most e miatt képez azzal ellenzék, minnek csak ürügye nem helyes; de indoka és végcélja egészen helyeslendő.

A „Nemzeti Hírlap“ az erős államhatalom kérdését életkérdésnek tekinti Magyarországra nézve, s azt mondja, hogy ha akarják, hogy Magyarország elég erős legyen, Ausztriával és vele ellenséges nemzeti elemekkel szemben, nagyobb erőt kell adni a magas államhatalomnak, mint a minővel eddig rendelkezett. És ha erősíteni akarják az államot, ezt nem tehetik másképp, mint ha több hatalmat rubáznak az államhatalom közegére, közveitőjére: a kormányra.

A „M. Ujság“ el van keseredve, hogy a képviselőház átalában, kivéve a szélső baloldalon ülőket, a 48-as, függetlenségi s elvű baloldaliakat természetesen találja, még csak nem is szólni a költségvetés tételeihez, hangozzanak azok bármiként; természetesen találja, hogy az most minden tételében megszavazassék; s még csak kísérlet se tétessék arra, hogy vajjon nem lehetne-e itt-amott, valami megtakarítást eszközölni. Így például a kir. udvartársi költségvetésénél, vagy a miniszterelnök kifizetéséből nem lehetett volna takarítani? Vagy a rendelkezési alap kétszázazerre menő összege, ily szegény országban nem lett volna leszállítható ötven, vagy százazerre? A kormányzat magasabb érdekei ellátására kell ez összeg — mondá Sennyey — a ki magát jobboldali ellenzéknek nevezi. Hát az, hogy az adózó nép végkép koldusbotra ne jusson nem tartozik a kormányzat magasabb érdekéhez? Persze nem — gondolá Mórész Pál, s mondá: hogy kell ez összeg a kormánynak „politikát“ csinálni. Tudja, ha nem mondotta volna is. Ösmeri a dispositions fond, titkos működését. Aztán most meg épen követezik a követelések is. Szükséges, hogy a kormány eszközzel rendelkezék a magasabb politika készítéséhez.

A „Közérdek“ sajnálattal vallja be, hogy mióta az utóbbi évek alatt a tanító-képezdek által bizonyos burokratikus színezetet nyert elemi oktatásigünk: közszellem és erkölcsi-ség tekintetében sokkal alantabb állanak azon növendékek, kik ma kerülnek ki az elemi iskolából, mint az előbbi korszak productumai állottak. Midőn a középtanodák ügye évek óta hever a várakozás semitvevő karjai között: csodálhatni e, ha a csekély fizetés által másféle foglalkozásra utalt tanárok vezetése alatt oda süllyedt az, hogy kivált a régi klasszikus híri-gymnasiumok ma nem alkalmasak arra, hogy a jobbmódú honpolgárok fiainak megfelelő nevelést nyújthassanak. Ma a tény az, hogy azon szülők, kik gondosabb nevelést kívánnak adni fiaiknak, kénytelenek azokat a nyilvános középtanodák mellőzésével, vagy az egyes magánintézetek hízolgó módjára, vagy épen a házi nevelés elsatnyít karjai közé vetni. Ma fő-uraink oda vannak kényszerítve, hogy vagy a jezsuiták kétségkívül gondos nevelést adó intézeteibe adják fiaikat kiképzetés végett, vagy pedig egyes külföldi nevelő intézetekbe kénytelenek azokat küldeni, ha már egyáltalában kerülni akarják a házi nevelést. . . Nem lehetne-e nálunk valahol a főváros közelében egy telket kapni s rá egy a czélnak megfelelő intézetet emelni? s nem lehetne-e a szükséges költségek legnagyobb részét az érdeklött főváros és vagyonszerző osztálytól előlegként alárírás útján beszerezni? s nem fogná-e egy ily jól szervezett intézet később saját jövedelmeiből fenntartani magát? Vagy épen szükség esetén nincsenek-e oly állami alapítványaink, melyek alkalmazhatók volnának e célra? Azt hiszi, hogy ha a kormány komolyan akarja: e terv kivihető lenne. Ugy tudja, hogy főúri családaink közt már is számosan vannak, kik örömet nyujtanának egy ily intézet anyagi létesítésénél segédkezet az államnak, csak hogy ne kelljen majd fiaikat vagy külföldre vagy jezsuiták intézetébe küldeni, ha mégis közintézetben akarják őket neveltetni.

KÜLFÖLD.

Kolozsvár 1875. márt. 12.

A francia a kormány végre csak megalakul valahogyan. Egy mártius 9-ki parisi távirat a következő valószínű miniszteri névsort közli: Buffet, Audiffret-Pasquier, Dufaure, Leon Say, Wallon, Decazes, Cisse, Montaignac és Caillaux. Ezek közül a hat első új miniszter, a négy utóbbi a régi kabinetből lép az újba. Republikanus csak kettő van e névsorban: Dufaure és Leon Say (balközépiek) — a többi monarchista. Tüzetesebben nem szólnunk, most e névsorhoz, miután még nincs véglegesen megállapítottak jelleve.

Hogy Franciaországban mily mérvben tartják kezökben a közigazgatást a bonapartisták, kilátszik a „Siecle“ kimutatásából, mely szerint a 86 mostani praefekt, közül 47 a császárság alatt szolgált, részint mint praefekt részint mint alpraefekt, maire és más kormányhivatalnok. E bonapartista praefektok nagy része vonakodott kihirdetni az új alkotmány-törvényeket. Ez épen jókor történik, mert ha igaz, hogy Audiffret-Pasquier herceg lesz a belügyér, csak hamar vége lesz a bonapartista gazdálkodásnak, mert a hercegnek egyik legkiválóbb tulajdona: a bonapartismus iránti gyűlölet.

A vasuti gründer szédelgésnek az Offenheim pörben tárgyalhoz hasonló felvonása merült föl mult szombat a porosz képviselőházban. A berlini északi vasut tudvalevőleg Puttbus herceg alkotása, ki a katonai becsületbíróság által fölmentetett; az előzetes kiadások e vasutnál annyira fölemésztették a részvénytőkét, hogy a vasutnak csak legkisebb részét lehetett kiépíteni, s hogy még a félbevégzett rész kifizetési költségeit sem lehetett kifizetni. A részvényesek és hitelezők jajveszélése e miatt igen nagy volt s a képviselőházba csakhamar egész özöne érkezett az államsegély iránti kérévényeknek. Jellemző, hogy a berlini lapok az egész ügyet agyonhallgatták. A képviselőház mondott ülésében tárgyalásra került a rászedettek kérévénye, de nem akadt egy második Lasker, ki újból szót emeljen és az ügy a gründerekre nézve simán és kedvezően folyt le, a mennyiben a kereskedelmi miniszter világosan kijelenté, hogy az állam megfogja venni a családok, lopások miatt az építésben fennakadt vasutat. Ez aztán kielégíti a feleket.

Anglia tipperary-i választókerületében még is akadt ellenjelöltje John Micheltnek, neve Stephon Moore, conservatív, ki a választókhoz intézett levelében többi közt azt mondja, hogy 1848-ban az irlandi confederatio 22 vezére annyira elragadtatta magát a szenvedély és lázadás által (minnek következtében azok egyike Mitchel 14 évi deportatio-ra el is ítéltetett), hogy következő esküt tettek: „Mi alólírottak a legszentebbül kötelezzük magunkat, hogy míg Irland törvényhozási függetlenségé nem lesz kivá, tartózkodunk minden részcélú ital-tól. Az eredeti szövegben e kifejezés volt alkalmazva: „Azon napig, melyben Irland elszakad Angliától“, de ez utóbbi módosított. Az esküt tevők közül többen Gladstone és Disraeli kormánya alatt hivatalt vállaltak.

Az alsóház márt. 5-ki ülésében Kenealy vonta magára a figyelmet, ki a Tishborn-pörben lett ismeretessé. Az „Isle of Wight Absolver“ című lapból felolvasta Ashleynek egy ünnepélyes alkalommal tartott beszédét, melyben többi között az mondatik, hogy Kenealy az említett pörben egy hamis tanut tudva alkalmazott. Kenealy ebben „privilegium“ sérelmet látott s a háztól kért elégtételt. Ashley maró guynyal védelmezte magát a ház nagy tetszése között s mondá, hogy ha azon beszéde és kifejezése által megsértette a „házat“, ő teljes készséggel meg is fogja követni a „házat“, de arról, hogy Kenealyt is megköveti, egy szót nem szolt, sőt hangsúlyozá, hogy a mit mondott, azt nem ok nélkül mondotta. Részlet vetek e vitában Lowe és maga Disraeli is. — Minakettő azt a nézetet fejtette ki, hogy az ügy nem tartozik a házhoz, nem képez privilegium-sértést, nem vonható ennek fogalma alá.

Kenealy forduljon panaszával a bíróságokhoz. Privilegium sértéséről csak akkor lehetne szó, ha Kenealy mint parlamenti tag, vagy pedig benn a parlamentben sértetett volna meg. Általában — mondá Lowe — már országos baj és csapás kezd lenni, hogy minden semmiséges panaszt és perpatvart visznek a parlament elébe. — Kenealy azt felelé, hogyha Disraeli jól ismerné az angol bíróságokat, tudná, hogy azoktól nem lehet igazságos jogszolgáltatást várni s nem utasítaná őt azokhoz. Különb pat-tog bombázomussal kijelenti Kenealy exúgyvéd hogy ő „az ellene szórt rágalmatok képes lesz úgy lerázni magáról, mint orosz lány a harmateppeket sörényéről.“ A ház aztán nagy derűtség között napirendre tért.

Apró puskatűz.

Egy régi jobboldali és baloldali közt lefolyt következő párbeszédnek voltunk történetesen tanúi.

Jobboldali. Sokat kell hinni egy igazi keresztény embernek, de azért még sem hittem volna: hogy mi valaha még egy kulacsból ihassunk. Meg voltam győződve, hogy még az itélet napján is külön helyet foglalandunk el: én ott is jobb felől állok, te pedig bal felől közel a pokol kapujához.

Baloldali. Vessünk fátvölt a multra koma. Bizony sokba áll nekünk az a hét éves húzalkodás. Ennek köszönhetjük, hogy külső fekvéseinket zálogba kellett adnunk s hogy a zsidónál nagyon sok van a rováson; ha még soká folytatjuk: még házikónk is, melynek fedele megvéd hótól, zivatartól, dobra került volna. Jó hogy kibékültünk: egyesített erőnkkel még kiköszörülhetjük a csorbákat.

Jobboldali. Hanem hogy az a régi viszálykodás többé közöttünk vissza ne kerülhesen: kössük meg szerződésleg egymást; evégre azt ajánlom: hogy a ki közülünk alkalmat ad a viszálykodásra: az mindannyiszor tartozzék egy közösen elköltendő kupa bort fizetni.

Baloldali. Nem tartom tanácsosnak, kedves koma, belemenni e szerződésbe; mert miután mindketten szomszédok vagyunk: készakarva is megcsakíthatnók az egyetértést csak azért, hogy alkalmunk legyen az ivásra. Sokkal jobb e helyett arra fogadkoznunk: hogy a ki alkalmat ad az össze-

kocczzanására: mindannyiszor legyen köteles egy kupa hideg vizet körömszakadtáig kihajtani.

Jobboldali. Igazad van kedves koma! ennél erősebb peccsételnem nem lehetne szerződésünket megpecsételni, mert egy kupa vizet még a Darius kincséért sem tudnánk egyszerre kihajtani.

Ajánljuk e szerződést hazaszerte az egy-egy forrt jobb és baloldal figyelmébe.

Offenheim ugyan kapja minden felől a megtiszteltetéseket. Egy Schön Bernát nevű győri izraelita tanító, még az itélet kimondása előtt fölkerítte Offenheimot, hogy legyen újszülött gyermekének keresztapja, a mit Offenheim örömet el is fogadott, a gyermeknek egy Waldstein-féle sorsjegyet a tátelenek s má-melenek pedig saját becses fotográfiáját küldve meg. A szülők a sorsjegyet szépen eltették a ládafiába, az arczképet pedig aranykeretbe foglalva felfüggesztették a szoba falára. A boldog tanító a keresztelés után folyamodni fog Jeruzsálembe, hogy a hirhedett szédelő a zsidó szentek közé emeltessék. Valami „Pannonia“ nevű jótékony egyletről meg azt olvassuk: hogy nem rég tartott harmadik közgyűlésében, választmánya iddítványára, Offenheimot egyhangulag az egylet tiszteletbeli tagjává választotta. Ez a tisztelet választmány azt is elhatározta: hogy az egylet tanácskozási terme a valaha élt legnagyobb szédelők: Zöld Marci, Beeskerei és Palatinszki arczképeivel díszíttessék föl. Nem irigyeljük e jótékony egylet izlését.

Azon tudósítást olvassuk: hogy Miletics féktelenkedő „Zasztavá“-ja Szerbia területéről ki van tiltva. Boldog Szerbia! te meg tudtál menekülni az ártalmas gyomtól. Mi nem lehetünk ilyen szerencsésnek. Miután a Magyarbirodalomban a szabadsajtó fényes napja sűt, a nap pedig nemcsak a buzakalászt s az arany gerezdet érleli meg, hanem a hitvány gyomot is virágzásra fejti: kénytelenek vagyunk ez ártalmas bürköt és mérges pukkantót is — megszengvedni.

Midőn az új kabinet magát az országgyűlésen bemutatá, Irányi Dániel kijelentette: hogy ő annak épen úgy mint a régieknek, el-lensége lesz. Mi azon hiedelemben vagyunk: hogy ministereink jobban meg voltak elégedve e nyilatkozattal, mintha Irányi Dániel ur azt jeientette volna ki, hogy ő kebel barátja kíván lenni az új ministeriumnak.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Buda-Pesten márcz. 12. 10. ó. 30 p. d. e.

Érkezett, márcz. 12. 10. ó. 45 p. d. e.

Királyunb april 2-án utazik Dalmatiába s 4-én Velenczében találkozik Victor Emanuel olasz királylyal, viszonzandó bécsi látogatását. A képviselőház tegnap folytatta a közoktatási budget tárgyalását. A szabadelvű párt tegnapi értekezletén Tisza a belügyi budget három tételéről adott felvilágosítást, melyeket a párt tudomásul vett.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, márcz. 12. 1875.

— **A kolozsvári** kath. egyházközség egyik, nagyobb részt szavazati joggal nem bíró része, úgy látszik, mindenkép el van határozva Ágoston urat ültetni a plebánosi székre. Leg-alább is ily értelemben nyilvánulnak a mozgalmak s mint értesülünk, az egyházközség e része most aláírásokat gyűjt egy a püspök ur ó excellentiájához intézendő kérvényre s így mintegy pressiot akar gyakorolni ő nagyméltósága független ítélőjére. Mi teljes respectussal vagyunk azon párt meggyőződése iránt, de másfelől nem hallgatjuk el azon érvelés gyenge voltát, hogy Ágoston ur azért volna kinevezendő, azért bir annyi érdemmel a fontos állásra, mert esetleg épen kolozsvári születési. Ha mindenki megszerezhetné csupán ily alapon az érdemét az említett állásra: azt hisszük, tán többen is akadnának, kik ez uton reményt táplálhatnak a kolozsvári plebánosi állásra. Különbösen ki kell emelnünk, hogy sehog sem érthetünk egyet a tisztelet polgártársakkal, midőn kérévényükben hangsúlyozni akarják, miszerint ők járván többet a templomba és nem az intelligentia: tehát inkább is illetékesek a plebános kinevezésére befolyjni. Azon fonyegatozást pedig, melylyel az agg főpáztort kívá-nalmaik szerinti elhatározásra akarják bírni, hogy t. i. készebbek a protestáns hitre áttérni, mintsem Ágoston uron kívül más plebánosul elfogadni — egészen gyerekesnek tartjuk, a mely nem méltó önálló gondolkodású vallásos polgárokhoz.

— **A színházi** választmány tegnapi délután tartott gyűlésében a szerencsétlen Temesváry-féle vállalkozói szerződés megállapításával foglalkozott. Temesváry urat, úgy lát-

szik, két kézzel bocsátották el a kasszába, mivel dacára annak, hogy egy évre is le volt kötve, kikapta teletkönyvi íveit s rajta levő 8 ezer forint terühel együtt elzárta a mi boldogításunkra. A tegnapi tárgyalás szerződés szerint Temesváry ur, mintegy a választmány megbízottjaként fog szerepelni, az elnevezésnél tényleg követeléseket az itni bevételekkel nem elégítheti ki, sőt kötele van rá, hogy az ilyen igények támaszthatása esetében a bevételeket is kiadásokat a választmány megbízottja által kezeltesse. A szerződés csupán 7 óra szol s így Temesváry ur nincsen kötelezve nyáron át a társulatot egybetartani; s azon tagokkal ütheti fel Thalia sátrát, a hol a kikélt tetszik; szabad választására van tovább bízva, hogy operát vagy operettet tartson, a tőle kíván csak egyike van kötelezve. A szerződésnek két utolsó pontja iránt nem jött még lét egyet-értés, egyik az, hogy a szerződés véne a belügyminiszter jóváhagyásától van fűtőlevezve, a második, hogy a 10 ezer frt segély is csak azon esetre van Temesváry ur számára biztosítva, ha sikerül azt a kormánytól új megnyerni. Temesváry ur mindkét feltételt elfogadásától vonakodik. Vajha megőrizné kiacsságát továbbra is.

— **Az ideai** kolozsvári ország- és város alig mondható sikerültnek, legalább a tegnapi eredmény arról tanuskodik, hogy a péz ugyan szűk. Nem emlékezünk, hogy a közeli lefolyt évek egyikében is annyira alant állott volna a szarvasmarha ára, mint az idén. A legutóbbi pár ökörért alig ígértek többet 25 frtnál. Fiatal tulok — 2—3 éves — párja 70—80 frton könnyen meg volt szerezhető. Aféjös tehének ára hasonlóan nagyon alant állt, 50—60 frton jó tehenekeket lehetett vásárolni. Igaz ugyan, hogy e rendkívüli árcsökkenést emi az ugalhat annyira azon körülmény, hogy ugy-szólvá zsufolva állott a szarvasmarha, inkább annak tulajdonitandó, hogy földmívelő népünk részéről, a pénz igen kis helyre szorván, a kinalat nagy mérvben mutatkozik, a k kereslet kevés. A mézárások mindentire jó üzletet csináltak e vásáron s valóban ámulni fognánk, ha a hús ára továbbra oly magas maradna. A lovak ára már sokkal magasabb volt s nem is nagy mennyiségű holtott e nemből piacunkra.

— **Hankovits György** tehéngos orvosnövendék a kolozsvári egyetemen, nádóvcs-következtében tegnapi délután jobb lét szenderült. Az egyetemi fűsug — mint híjuk — a szünidő dacára testületileg vesz rés az elhunyt pályatárs végtisztességében. Bépora felett!

— **Dr. Haller Károly** egyetemi tanári urat gyász érte. Néhány hónapos kileánya szülői bánatára a napokban meghalt.

— **Stein János** m. kir. egyetemenkönyváus kiadásában megjelent közleletéről: Jelen-tés a kolozsvári egyetem természettanintézetének jelen állapotáról. Közli dr. Ab Antal. A kísérleti természettan nyilvános rendi taná-ra. Az igen csinos kiállítású füzetnek, mely a kiadót nem kevésbé dícséri, ára 70 k. Közle-lebb füzetesében ismertetni fogjuk.

— **Eichner Anna**, a kolozsvári nemzeti színháznak egykori kedvelt tagja, győrt babérok arat. Közleletéről a „Falu roza“ adatott ott is, a közönség zsufolással megtöltötte színházat. Eichner Anna, kedves naivsága mint Boriska, mind háromszor a legnagyobb tetszést aratott.

— **Az erdélyi** és magyarországi leányokkal Konstantinápoly s Alexandria főúított kereskedés úrra tevékenyek kezd mutatkozni. — Ez okból a cs. és k. konszultások utasítását nyertek az e tárgyban már fennálló rendszabályok szigorú foganatosítására.

— **A sepsi-szentgyörgyi** Bótvös egyelet* folyó hó 14-én a felső leányiskola tantermében tartandó ülésén Nagy Leona, a nők hivatásáról* értekezést olvas fel, bírálja Nagy István; az egylet ez alkalommal megvítja az indítványba hozott tanítói segély egylettervet is, végül szavain fog Havadtói G.

— **Maros-Vásárhelyről** írja additónk, hogy a közönség kifejezett óhászára Nyéki szinigazgatónak sikerült Fekete Elek úrnak és a csi Flor a asszonyt néhány vendégszerzésre megnyerni. A társulat az egész tél folyamán a legmelegebb partifogásban részesült, a i az igazgató azon tapintatának is köszönhet, hogy vendégszerzőköt megnyerése által többször énkítette a repertoirt. Mint tudósítónk írja hó végével a társulat Nagy-Enyedre megy át, vannak Vásárhelyt sokan, kik a kolozsvári társulatnak nyárára leendő oda menetelésben megnyeknek.

— **Szathmári Károly** jeles tetsé-gű vidéki színész — mint előre is jeleltük — mártius 9-én tartá meg 25 éves pályáj emlékünnepét Sepsiszentgyörgyön, hol jelen mint igazgató működik. A mult alkalommal ébány életrajzi adatok közöttünk a sokat hivatott színművészről, most ide jegyezzük a „Nemzet“ utján a jubileum lefolyását. A háromszé-közönség igen rokonismeretlen fogadta Szathmári s igyekezett tömeges megjelenése és befogadása által ezen, a vidéki színészet egyik legkiválóbb tagja iránt való tiszteletének kifejezt ad-

Hivatalos.

Szám 243. — 1875.

(101)

(2—3)

Arlejtési hirdetmény.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 22,692 — 1874 sz. rendelete folytán a Vajda-Hunyad közégi iskola átalakítási építése államsegély mellett engedélyeztetett.

Ezen építmenny vállalkozás utján biztosítása végett 1875 évi mártius-hó 22-én Vajda-Hunyad városában délelőtt 10 órakor, a polgármesteri iroda helyen csak írásbeli zárt ajánlatok figyelembe vételével fog bizottsági tárgyalás tartani és a beérkezett írásbeli zárt ajánlatok a jelenlevők előtt nyilvánosan felbontatni.

Az építési költséget következő összegek jelzik:	
1. kőműves munka	4439 frt 84 kr.
2. kőművelő	242 " "
3. ács	1902 " 66
4. asztalos	1606 " 50
5. lakatos	272 " "
6. mázó	104 " 20
7. tőveges	118 " "

Összesen: 8685 frt 20 kr.

Azon felül ezen készpénzbeli költségekhez a község részéről természetben kiállítandó munkaerő 600 kézi és 120 írás napszámmal van előszámítva, 420 ft. értékben.

A tervek, költségvetés, épületi leírás és építési feltételek 1875-dik évi mártius-hó 8-tól fogva, a fenn említett helyen megtekinthetők és ugyanott átvethetők az írásbeli zárt ajánlati minták is.

Felhívtnak a vállalkozni szándékozók, miszerint a fentkelt napon és órában az előírt építési költség után számítható 5%-t bírálati díjra, a kifizető helyen vagy személyesen jelennek meg, vagy pedig jogérvényes írásbeli zárt ajánlatukat az 5%-t bírálati díjra melléklése mellett az építési munkálatok biztosításával felruházott alólított bizottsághoz az árlejtési és építési feltételekben kikötött határidőig küldjék be.

Kelt Szászvároson, 1875. évi mártius-hó 4-én.

A m. k. mérnöki hivatal, építési bizottsága nevében.

Nem hivatalos.

(411)

(6—8)

Altesti sérvben szenvedők

Sturzenberger Gottlieb ártatlanul ható sérvben szenvedők — **Herian** (Svájc) — meglepő gyógyírt találunk. A használati utasításban nagyszámú bizonyítvány és hálalrat van csatolva. Kapható 3 ft 20 kros csuporban úgy Sturzenberger G., valamint **Pecher J.** gyógyszerész által Temesvárt.

(28)

(3—6)

Bizonyítvány. Tudományos vélemény

WILHELM
úr csúsz- és községyellenes
vértisztító teájáról.

A kinek fogalma van azon túságos kuruzslásról, a melytől újabb időkben közszereklőnek, érteni fogja az orvosok bizalmatlanságát ily szerek iránt, s bizonyos nem rovatja az újítás elleni gátlard ellenszennnek fel, ha az orvos mosolyogva fordít hátra a hirdett arkánumnak. Mindamellé a szabály sincs kivétel nélkül, s teljes igazolást és jogosultságot nyer ez oly esetekben, a midőn az orvosi vizsgálatot tényeken alapuló tapasztalat és a közönségnek ebből folyó általános tetszése elmozdít meg a kimonáta az ítéletet, a mi a **Wilhelm-féle** vértisztító teára nézve áll, mert az általános ítélet legbiztosabb kezessége valamely tárgy becsére nézve, s teljesen bebizonyult a különféle csúsz- és községyellenes ellen ajánlott **Wilhelm-féle** vértisztító teának, a mely a leggyőzelebb és győzeleket vert csúsz- és községy-rohamok ellen használva, nagy mérvben elősegíti az elnyomott bűnmunkásságot és a bűrkigőzlés működését.

Különösen mindazon csúsz- és községy-bajokban, a melyek mindig lással, a csuklók gyulladásával, daganattal sat. járnak, gerinc-, csípőfájalmak, idegrágás, a csuklók merevsége, ikrágások, idült testdugulás, aranyér sat. esetekben igen hathatós szerül bizonyult be tea.

Az említett bajokban tehát legjobban ajánlható e szer.

Berlin, január-hó 1872.

Dr. Müller János, gyógyszerész.

Óvás hamisítás és rászedés ellen.

E tea vételelőn figyeljen a t. közönség törvényes védelmére és ezügre, a mely minden gőnyőn a külső oldalán látható, hogy hamisítását által meg ne csatlattassék.

A valódi Wilhelm-féle csúsz- és községy ellenes vértisztító tea csak **Wilhelm** csúsz- és községy ellenes vértisztító teája nemzetközi gyárakban Neunkirchen Béc mellett, vagy a hírlapokban közölt raktárakból kapható.

Egy 8 adagra osztott, orvosi utasítás szerint készített pakét ára használati utasítással együtt 1 ft. külön gőny- és bélyegre 10 kr.

A t. közönség kényelme tekintetéből a **Wilhelm-féle** csúsz- és községy ellenes vértisztító tea kapható még

Kolozsvárt: Binder C. H. gyógyszer. Besztercén: Bergovics és Lintz. Kolp Frigyesné. Dietrich és Fleischernél. Balázsfalván: Dániel Mihálynál. Gyula-Fehérvárt: Fröhlich gyógyszerésznél. Biró M.-nél.

Brassóban: Jekelius gyógyszerésznél. Maros-Vásárhelyt: Bucher Miksánál. Nagy-Bányán: Haracek gyógyszerésznél. Nagy-Szajón: Milde Adolf megyei orvosnál. Budán: Vlassok Ede gyógyszerésznél.

Pesten: Török József gyógyszerésznél. Tallmayer és társánál. Wagh Lejónnál. Románban (Moldova) Dánffy József gyógyszerésznél.

Segesvárt: Teutsch J. B.-nél. Szász-Régenben: Leonhárd J.-nél.

(103)

(1—10)

A legmakacsabb fogfájást azonnal megszünteti a dr. Gräffström híres svéd fog-cseppjei; egy üveg ára 36 kr. Valódi minőségben kapható: Kolozsvárt: **Wolff János** gyógyszerésztárában.

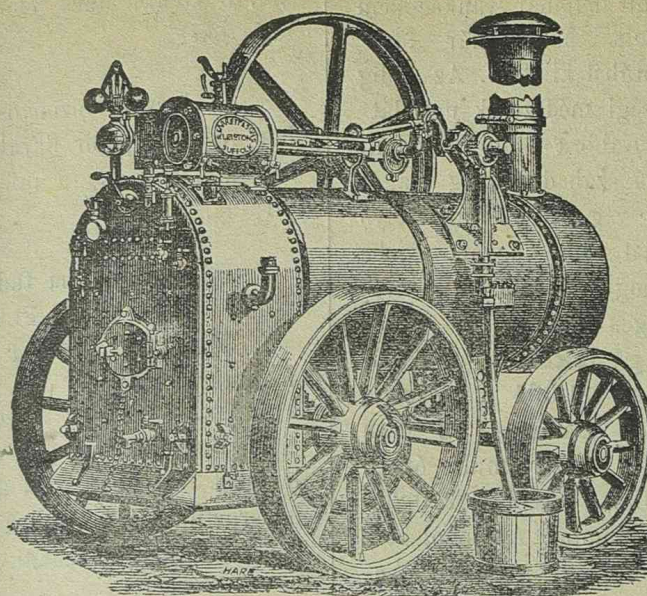
(104)

(1—1)

Eladó ház

Széchenyitér 2. számú ház és telek, mely áll 4 szoba, 2 konyha, pincze és kamarákból, örök áron eladó. Értekezni lehet helyt.

(105)

(1—6)

GARRETT R. és fia

főgőnyőke Kotzó Pál gépészmérnök
Budapest, VI. váci-körút 39. sz. a.
ajánlja a t. cz. mezőgazdasági közönség figyelmébe dúsán felszerelt rakit mezőgazdasági gépekből

Készletben tart folyvást eredeti Garrett R. és fia híres sorvetőit, gőzmotort, fa és szénfűtőre, szalmafűtőre is, gőcséplőt, morzsolót, továbbá jány, cséplőket, malmokat kő- és gőzfűtőre, ezecskák- és répa-vágókat, gabona-rostát és magválasztókat (tricius), szénagyújtókat, legjobb szerkezetű kazánokat, és arató-pekett, valamint Strobl és Baris pesti gyárakban készült kékéket.

Arjegyzék kívánatra postafordultával.

Utojegyzet. GARRETT R. és fia szabadalmazott és kitalált gőzmotort, mely a fűtőanyagot a gőz segítségével tüzi és gép károsítása elleni teljes biztonságos siker mellett, mint a fa- és szénfűtőre, szalmafűtőre is, szalmafűtőre is, anélkül, hogy ahhoz több szolgálati személyzet szükségesletné. Ára csak 25 L. dr. gább, mint a fa és szénfűtőre való gőzmotondy.

ORTSLEXICON

der Länder der ungarischen Krone. Mit Rücksicht auf die verschiedenen Zweige der Verwaltung.

Mit Benützung der neuesten amtlichen Daten redigirt durch Michael von Kollerffy, Ministerial-Sekretär im kön. ung. statistischen Bureau. Preis 6 fl. ö. W.

A Lerouge ügy.

Irta Gaboriau Emil. Francziából fordította Gortvay B. 2 kötet. Ára 2 frt.

MIDDLEMARCH.

Tanulmány a vidéki életből.

Irta Eliot György. Az angol eredetiből fordította Csukási József. 4 kötet. Egy-egy kötet ára 2 frt.

JÓKAI MÓR

forradalom alatt írt művei 1848—9.

Jókai Mór sajátkezűleg rajzolt arcképével. Diszkótésben. Ára 5 frt.

III a HAZA!

LEVELEK egy államférfiúho. Ára 70 kr.

Népszerű és a gazdaság minden ágaira vonatkozó mezei gazda naptára az uradalmak tisztjei számára.

Egy, a marhavést távozató s előző rövid jegyzettel. Ring Adorján, néhai gróf Andrássy György ur ó excellentiája gazdasztje által összeállítva. Ára 50 kr.

Községi faiskola.

Alapvonalok a gyümölcstenyésztésre. Községek, néptanítók, gazdák számára írta Kócsi Károly, a kolozvári ev. ref. főtanodában a természetrajz r. tanára. (A szöveg közé nyomott 58 ábrával s egy tervlappal.) Nagy 8-r. X. és 200 lap. Ára 1 frt 50 kr.

Tartalom: Előszó. Bevezetés. I. SZAKASZ. Egy faiskola muni. 1. Hogy fektűdjék a faiskolának szánt hely s milyen legyen talaja? 2. A faiskolagazsága, beosztása, elkészítése. 3. A földforgatásról (rigolrozás). 4. Trágyakészítés. 5. Hogy szerzik a jó vadfát? 6. Hogy növelik a vadfát? 7. Egy faiskola kitéli. 8. Előkészületek az olvány s beállítására. 9. Mikor szedjünk olválygatyat? 10. Az olvány vagy nemesítés módjai. A) Párosítási módok. Egyszerű párosítás. b) Egy-szeri nyelvezés. c) Kettős nyelvezés. d) Lapozás. e) Nyergezés. f) Kettősnyergezés. g) Oldal oltás. h) Völgyelés. B) Nemesítések hasítással. a) Földi hasítás. b) Egész hasítás. c) Héj alá oltás. C) A szemzésről. 11. Teendők a nemesítés első évében. 12. Hogy növelünk lágymagyu gyümölcs-olványokat? d) Első év. b) Második év. c) Harmadik év és negyedik év. d) Ötödik év. 13. Hogy növeljünk a csontárosokat. II. SZAKASZ. A laborfa (piramis) növeléséről III. SZAKASZ. A gyümölcsfák ültetéséről. 1. Minő egyalt alatt és mily fekvésű telnyész a gyümölcsfa legdusabban? 2. Mily talaj kell a gyümölcsfának? 3. A gyümölcsfák ültetéséről. 4. Ültetés előtt. Hogy kell ültetni a gyümölcsfát? 6. Az ültetés utáni kezeléséről. IV. SZAKASZ. A metszésről. 1. A metszés célja. 2. A fák rügyeiről. 3. Agak metszés. V. SZAKASZ. Régi gyümölcsösök munkái. 1. A vén fák tisztogatásáról. 2. Hogy kell a vén fát megújítani? 3. A fák trágyázásáról. 4. A terméketlen fákrol. 5. A fák betegségei. a) Perzsény. b) Rák. c) Méz. VI. SZAKASZ. A fák ellenségeiről. A) Tavasi ellenségek. 1. Bimbó farkar. 2. Kézcsa. 3. Közönséges cserebogár. 4. Szőrös és kopott Porodár. 5. Nyári ellenségek. 1. Jönő. 2. Oltási Velész. 3. Alma Ilonca. 4. A Korpárok. C) Őszi ellenségek. 1. Téli Törköny. 2. Nagyétű Pogányka. D) Téli ellenségek. VII. SZAKASZ. Mily gyümölcsfajokat szaporítsunk? A) Almák. B) Körtek. C) Szilvák. D) Kajsák. E) Őszi barackok. F) Csereznnyek, meggyek. VIII. SZAKASZ. A boggyógyümölcsök mivéléséről. 1. Az egresről. 2. A veresszülléről. 3. A málnáról. IX. SZAKASZ. A teli estékre. A fák legapróbb alkatrészeiről. 2. A fa szerkezetéről. 3. Miből áll a fák hamva? 4. Hogy jut a táp a fába?

E műre feleslegessé tesz minden díszesítést azon elismerés, melyet ez a könyv részéről nyert, ugyanis: a m. kir. oktatásügyi rész az erd. gazdasági ügyek fejlesztése folytán, a rendelkezése alatt álló ily czélú alaplól 400—nyezésű o. f. antot utalványozott a boldogult Kócsi Károly özvegyének és árának, azoniról elismerésül, melyet Kócsi Károly „Községi faiskola” műve megírása és kiadása által a gazdasági ismeretek terén szerze magának.

Rövid utasítás egy husz hold területű váltógazdaság rendezésére. Kis birtokosok számára. Az erdélyi gazdasági egylet kívánságára írta báró Bánffy János.

Kiadta az erdélyi gazdasági egylet. 2. kiadás. 8-rét. Ára 36 kr.

Bar a kertem nagyobb volna!

Néhány szó a tagosításról.

Az erdélyi orsz. gazdasági egyesület kívánságára, kisbirtokosok számára írta báró Bánffy János. Kiadta az erd. orsz. gazd. egyt. n. 8-rét. Ára 16 kr.

Helység-névtár.

A királyhagón inneni rész (Erdély) községeinek betűrend

NÉVTÁRA.

A közigazgatási és legújabb törvényszaki felosztás szerint, a postakéletek adóhivatalok és az orsz. vásárok kimutatásával. Hivatalos adatok után összeállította B. L. Ára 1 frt 50 kr.

(38)

(34—36)

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebésztudor, szülész és szemész, gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett mindennemű

titkos betegségeket,

1) az önfertőzésnek minden következményeit, ugymint:

magömléseket,

az ingerlékeny gyengeségeit, az ondófolyszt, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierő)

2) huygcsőfolyásokat (még oly idültet is, a nemzörészek bujakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsufításaiiban,

3) huygcsőszűküléseket,

4) frs és idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehérfolyszt és onnan eredő magtalanságot,

5) bőrkiütéseket,

6) a huyghólyag betegségeit és mindennemű vizezési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7—8-ig.

Lakik Pesten, helváros, kigyó-utca 2-dik szám alatt,

kigyó- és városház-utca sarkán, Rottenbiller-féle házban, az 1-ső emeleten, bemenet a lépcsőnél.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

Legujabban megjelentek és Stein János erd. muzeum-egyl. könyv-kereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

IRODALMI UJDONSÁGOK.

JELENTÉS

a kolozvári egyetem természettani intézetének jelen állapotáról.

Közi dr. ABT ANTAL a kisérleti természettan ny. r. tanára. 2 könyvmatu táblával. Ára 70 kr.

Magyar protestáns egyházi szónoklatok. Ünnepi, alkalmi, közönséges és gyászesetekre.

Irta Gyöngyösy Sámuel, nagy-kállói ref. lelkész, egyházmegyei bír.

Második füzet. Ára 1 frt 80 kr.

Postán küldve 1 ft 90 kr.

Unitárius kis tükör,

vagyis az unitárius egyház története, hitelvei, egyházalkotmánya és szertartásai rövid foglalata.

Irta Ferencz József, a kolozvári unitárius egyházközség lelkésze s főiskolai hittanár.

(Két függelék: az unitárius egyház püspökeinek névsora és tisztí névtára 1875 re.) Ára 50 kr.

Postán küldve 56 kr.

Halotti ima, magyar-gerő-monostori báró Kemény Ferencz,

valóságos belső titko. tanácsos, a Leopold-rend középkeresztes vitéze, az erdélyi karok és rendek nyugalmazott elnöke, erdélyi ev. ref. egyházkerületi főgondnok

gyászravatala fölött; tartotta Kolozsvárt, 1875. január 4-én, a halottas háznál SZASZ DOMOKOS kolozvári ev. ref. lelkész. Ára 30 kr.

Állam és egyház. Irta Simonyi Iván. Második kiadás. Ára 1 frt.

Nyomatott Stein János m. kir. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.